

Abonamentul:
 Prețul foi „Libertatea” e următorul:
 pe 1 an 8 cor.; pe 1/2 an 4 cor.
 Pentru economi, numai 5 cor. pe an!
 „Foaia Interesantă” ilustrată, și „Tovărășia”
 să dau gratis, tuturor abonenților „Libertății”,
 pentru prețurile de sus.
 Pentru România pe an 25 Lei.

LIBERTATEA

Apare în fiecare Sămbătă.

Inserțiuni:

1 pagină 60 cor., 1/2 pag. 30 c., 1/4 pag. 15 cor
 etc. — La inserate se dau de mai multe
 ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abon. să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau înapoi.

Jocul miresei în scop cultural.

În aceste zile, când mâinile
 drze ale unui guvern cu suf-
 flet negru, își împlintă atf
 de crud unghiile în gruma-
 zul plăpîndei fecioare zisă
Cultura-Română, făcînd să se
 înfigă în carnea ei albă și gin-
 gașă, ba să rumpă bucăți sin-
 geroase din ea, — ce bine
 cade sufletului nostru să vedem
 ceea fărmeată îmbră-
 țișare a prigonitei Fecioare,
 din partea alor două dulci și
 bune sorioare ale ei, din par-
 tea a unor mirese, **Silvia Pop**
 măr. **Mihalca**, la Cerna în
 Solnoc-Dobîca, și a fericitei
 alese a dlui **G. Radocea** la
 Șomcuta-mare, în Chioar.

Aceste două aceste bune
 unită au fost lumnate de
 virșes ramos și sfînt: că
 popor acasă și purtînd
 cultu cap vîlul alb cu
 care s'înfățișat 'naintea
 sfîntului altar, ele să dea un
 sărut de surori iubitoare fru-
 moasei Fecioare **Cultura-Română!**

Ce au făcut? În mijlocul
 veseliei nupții, cînd să se
 pornească jocul, al cărui în-
 ceput îl face mireasa, — l'au
 început ducînd în salonul de
 joc un interesant obicei al
 poporului nostru: **jocul miresei**
pe bănuși, cari însă în loc
 de a fi primiți din partea mi-
 resei ca dar, au fost cîn-
 stiți de ele pentru tre-
 buințele strigătoare ale
 fecioarei gîngăse zisă
Cultura-Română și anume în
 scopul de a ajuta la ridi-
 carea templului cultu-
 ral dela **Brad**, a gimnaziu-
 lui de acolo.

Cît de frumoase apar în-
 ainea ochilor noștri aceste
 mirese și vrednicii nuntași
 ai lor!
 Ca și cum fie-care din
 ele mergînd acasă, a mers
 de a îmbrățișat pe trista fecioară
Cultura-Română
 cea cu ochii în lacrimi de
 suferințele prigonirilor de azi,
 și ducîndu-o în salonul de
 joc, au sărutat-o pe frunte în
 vederea tuturor nuntașilor și
 au golit poala lor cu bănuși
 primiți ca pentru joc, în poala
 plîngătoare fecioare lipsite,
 — dînd cea mai nobilă pildă
 despre aceea, cum are să
 gîndescă, de ce are să se
 însufletească o adevărată fiică
 română în ziua de azi, chiar
 și în ziua nupții sale, cînd
 cele mai multe abia de mai
 au vr'un alt gînd, decît pe
 mirele de lîngă ele!

Suntem foarte mișcați de
 nobilul *joc al miresei* ce s'a
 jucat la nunta din Cernafălu
 și Șomcuta-mare, și nu avem

destule cuvinte de laudă la
 adresa originalei idei.

Fetețe Române, pe cari
 norocul v'a sărutat pe frunte
 și vi-a venit alesul inimii, și
 ajungeți sărbarea celui mai
 frumos praznic al vieții voas-
 tre! Nu dați uitării pilda no-
 bilă dată de cele două so-
 rioare de cari vorbim aci, și
 fiecare din voi, la orașe ca
 și la sate, cereți dela nunta-
 șii vosri, să vă joace **jocul**
miresei după chipul miresei
 Cernafălene și Șomcutane!
 Cele dela oraș vă veți um-
 plea poala de bănuși de ar-
 gint mai grei și mai numă-
 roși, cele dela sate de bănuși
 mai pușintei poate, dar' tot
 așa de sfinți prin menirea lor,
 — și în vreme ce azi blînda
 fecioară cu ochii plîși **Cul-
 tura Română**, are alături
 de sine numai două drăgă-
 lașe mirese, una de-a dreapta,
 una de-a stînga, ca vrednice
 pretine și sorioare, — ca mâne
 să vă vedem și să vă putem
 arăta lumii sute și mii, cari
 ați priceput nobila pildă și
 cu drag v'ați înșirat lîngă cele
 două de azi!
 Chipul vostru alb, sub vîl-
 ul nevinovăției, va fi cel mai
 scump chip vederii fiecărui
 Român bun!

Dă Doamne să-l vedem în
 curînd mare, strălucit, bogat!

Inimile bune răspund.

— Pe altarul cultului rom —

Vineri la 13 Sept. a. c. a dat
 în Brad producțiune teatrală artis-
 tul Z. Bărsan cu drăgălașa sa
 trupă. Au jucat piesa: „Pisica și
 cînele” și au declamat poezii
 alese. Timpul de o oră și 10 mi-
 nute a zburat ca o clipă. Publicul
 rece de altă dată, de astădată l'ar
 fi ascultat noaptea întreagă. Repre-
 zentația a fost bine cercetată. Din
 suma încassată de 192 cor. 50 fil
 artistul și-a reținut numai spesele
 de călătorie dela Hunedoara la Brad
 și Brad la Abrud și spesele cu ho-
 telul în sumă de 50 coroane, iar
 prisosul de **142 cor. 50 fil.** l-a adus
 direcțiunei gimnaziale pentru a-i
 adauge la fondul merit pentru în-
 tregirea gimnaziului.

E vrednic de laudă faptul, că
 un artist român, care de atîtea ori
 să luptă cu nepăsarea și lipsa, să
 ridică la atîta idealism, încît tot
 prisosul îl închină pentru ajungerea
 unui ideal merit să înalțe și vred-
 nicească poporul!

De ce nu luminezi, Doamne,
 inimile tuturor Românilor să-și
 închine obolul lor pentru înălțarea
 acestui monument de care avem
 lipsă ca de pâinea de toate zilele!
 Tot spre scopul marelui au în-
 chinat:
 Dl George Sida din Bpesta K. **200.** —
 Dl Dr. Andreiu Monda, me-
 dic în S.-Georgiul rom., **200.** —
Silvia Pop măr. Mihalca
 din Csernefalva în Solnoc-Do-

băca, suma încassată dela **jocul**
miresei cu ocazia căsătoriei sale
 cu Alesandru Mihalca K. **75.** —
 „Chioreana” inst. de econ.
 și credit în Șomcuta-
 mare a încassat la 28
 August a. c. cu ocaziu-
 nea căsătoriei conta-
 bilului **George Rado-
 cea** dela **jocul miresei**, **51.** —
 Fie-le viața fericită! Casa casă!
 Masa masă!
 Aște următori în toți insurăteii
 și își vor împleni cununa cea mai
 neperitoare!
T. Liviu.
 Dl Dr. Nicolae Șerban din Fă-
 găraș, dep. dietal și adv., cu oca-
 ziunea căsătoriei cu dna Maria
 Foica väd. Dan a dărut pentru
 „Masa studenților” dela gim-
 naziul din Brad **100 cor.** Mulți ani,
 viață fericită.
 Brad, 7/20 Sept. 1907.
 Direcț. gymn.

Sărbătoare culturală.

— Adunarea Asociațiunii la
 Bistrița. —

Adunarea generală a Aso-
 ciațiunii la Bistrița — a cărei
 program l'am dat și noi — s'a
 ținut Sîmbăta și Dumineca tre-
 cută.

Foile noastre conglăsuesc în
 aceea, că adunarea de astan,
 la care au venit întiași dată
 cu rapoarte despre lucrările A-
 sociațiunii și scopurile ei în vii-
 tor, cei doi secretari noi, Oct.
 Goga și Oct. Tăslăuan, — a-
 rată, că Asociațiunea s'ar fi în-
 drumat pe cărări nouă, mai
 populare și populare, așa după
 cum demult i-să cerea să se
 indruma, dar' cererile nu prin-
 deau.

Frații dela Bistrița s'au si-
 lit a face o primire cît mai
 vrednică acestei însoțiri cultu-
 rale, și un comitet de acolo, a
 pregătit lucrurile cît mai bine,
 ca să împreuneze folosul cu
 frumosul, munca cu desfătarea.

Oaspeții au fost primiți cu
 dragoste de frați, incuartați și
 omenii.

În ziua de Stă.-Măria mică
 după slujba Dzeiască în bise-
 rica gr.-cat., a urmat ședința
 I. a adunării, deschisă cu o vor-
 bire strălucită de v.-preș. A. Băr-
 san. S'a dat samă de lucrarea
 Asociațiunii în anul trecut (ra-
 portul comitetului). Și din acest
 raport ies la iveală citeva lu-
 cruri nouă și bune în viața
 Asociațiunii: că comitetul cen-
 tral și-a dat samă despre aceea,
 că e timpul să înceapă o lu-
 crare și pentru popor, pentru
 care pân'aci prea să făcuse
 puțin.

În acest scop Asociațiunea
 aranjează în timpul din urmă
 prelegeri economice și
 culturale pentru popor prin
 sate; iar prin unele din acele pre-
 legeri, prin zînd sănătosul curent
 pornit de apostolul tovărășilor
 la noi dl Vas. C. Osvadă, Aso-
 ciațiunea să alătură la curent
 și stăruie și ea prin prelegătorii
 săi, pentru înființarea de tovă-
 rășii economice în popor;

va purta chiar cheltuelile scoa-
 terii unei cărțile cu po-
 vețe pentru formarea to-
 vărășiiilor; — scoate cîr-
 țicele parte de petrecere parte de
 învățătură în biblioteca poporală
 a Asociațiunii și a împărțit
 anul trecut peste 5000 de a-
 tari cărțile în popor; — scoate
 și o foaie poporală „Țara Noas-
 tră”, — și va face tot ce va
 putea, pentru a duce în popor
 lumină și a ridica poporul în
 cultură. — care e cel mai mare
 și mai nobil între scopurile ei.

S'au și arătat jertfitorii Ro-
 mânii bistrițeni, ca și alții ve-
 niți la adunare, că s'au astrîns
 aci pentru scopurile Asociați-
 nii peste 3000 cor.

A înălțat sărbările închinat
 cultului român, și dl Bărsan
 cu trupa sa, jucînd spre lauda
 tuturora.

Au fost cuminți prelegeri și
 cetiri, cu învățături bune, cu
 cercetări folositoare.

Iar' o hotărîre foarte de
 inimă și la înălțimea chemării
 zilelor de azi a fost, că Aso-
 ciațiunea să ajutaze și ea unde
 poate și pe cît poate, susține-
 rea de școale populare române
 neatrînătoare.

Firește, văzînd o îndrumare
 de acest fel a lucrurilor „Aso-
 ciațiunii”, ea este salutată cu
 mai multă căldură de iubitorii
 de înaintare a poporului nostru.

Dorim ca poporul nostru să
 simtă tot mai mult buna apro-
 piere a Asociațiunii de el, să o
 sprijinească și el tot mai mult,
 făcîndu-o să fie aceea pentru ce
 a fost întemeiată: focalul bo-
 gat și puternic de lumină în
 sinul poporului nostru.

Expoziția

»Reuniunii femeilor rom. din
 comit. Hunedorii» la Bistrița.

Precum am spus, comite-
 tul „Reuniunii femeilor rom. din
 comitatul Hunedoarei”, a hotăr-
 ărit să ducă la adunarea dela
 Bistrița o colecție de lucruri
 alese, pregătite în „Atelierul Re-
 uniunii” dela Orăștie, și a le ex-
 pune acolo spre vederea oaspe-
 ților veniți la adunarea Asocia-
 țiunii.

Expoziția a fost arangeată
 în o sală anume, mică dar in-
 teresantă și vrednică de văzut,
 căci atelierul are meștere țăsă-
 toare, cari sub supraveghierea
 stimatei doamne Victoria Dr.
 Erdeli, directoara Atelierului,
 și sub paza zilnică a d-soarei
 Tiberia Barcianu, condu-
 cătoarea Atelierului, — înde-
 plinesce, după modele alese, cele
 mai felurite și frumoase lucruri
 de țăsătorie, pe motive națio-
 nale, cum sunt cele din Albu-
 murile Comșa și Cosma, și Al-
 bumul propriu al Reuniunii.

Toate foile noastre conglă-
 suesc în a lauda expoziția, pen-
 tru arangearea căreia a ostent
 la Bistrița și doamna prezidentă,

a Reuniunii Elena Hossu L.
 „Gazeta Trans” de pildă, scrie:

„O idee fericită a fost întocmi-
 rea unei mici, dar drăgălașe ex-
 poziții de lucruri de mână
 femești, executate de țărance
 române, expoziție pusă la cale de
 „Reuniunea femeilor române din
 comitatul Hunedoarei”, în frunte cu
 stimabilele doamne Elena Hossu
 Longin și Victoria Dr. Erdélyi.
 Scopul Reuniunii este de-oparte,
 ca să păstreze portul națio-
 nal, iar' de altă parte ca să
 dea de lucru țarancelor
 noastre.

Numitele doamne au de gînd,
 ca pe viitor să întocmească ase-
 menea expoziții la toate adunările
 generale ale Asociațiunei, comple-
 tînd tot mai mult numărul obiec-
 telor expuse, cu ajutorul celorlalte
 Reuniuni de femei, ce le avem.

O idee cît să poate de fericită,
 care nu să poate lauda în de-ajuns”.

O mare izbîndă a socialiștilor.

Am scris despre marile pre-
 gătiri ce socialiștii fac pentru
 ziua de 10 Oct. n. a. c. cînd
 să va deschide dieta la Pesta.

Au invitat pe lucrătorii din
 toate orașele țării, să încete în
 cea zi lucrul și să petreacă
 ziua în adunări și demonstrații,
 cari să ceară guvernului să
 aducă votul universal!

Cele mai mari orașe din
 țară toate s'au alăturat la miș-
 care: lucrătorii din toate s'au
 adunat la stat și au hotărît că
 în 10 Octobree nu lucrează, ci,
 mîna în mîna și inimă la ini-
 mă cu miile de frați ai lor din
 Pesta, — demonstrează și-i strigă
 guvernului: dă-ne și nouă drep-
 turi de cetățean, că și noi oam-
 eni suntem, ba fără lucrul
 minilor noastre, voi toate
 păturiile de domni, nici n'ați pu-
 tea trăi!

Mișcarea s'a lătit puternic
 în toată țara.

Stăpînii fabricelor, lucrătoa-
 relor, ca dătătorii de lucru, au
 fost, ca și guvernul, tot con-
 tra socialiștilor. Și le puneau
 mereu pedeci, în loc de a-i
 spigini.

Acum însă vin două știri
 cari arată, că întovărășirea so-
 cialiștilor și marea lor ținare
 la olaltă, a ajuns aproape a
 toate covirșitoare, că ea a în-
 sufliat respect și dătătorilor de
 lucru, ba și guvernului însuși,
 cari nici unii nu cutează să se
 mai pună în calea lor, ci să
 lasă chiar tîrîți și ei de valul
 socialiștilor!

Într'adevăr, de unde pân'
 acum fabricantii dătători de lu-
 cru, pedepseau pe lucrătorii lor
 socialiști cînd pentru astfel de
 demonstrații le lipseau dela lu-
 cru, detragîndu-le plata pe acea
 zi, — acum, spune ziarul „B.-
 Napló”, că chiar și ei, fabri-
 cantii, stăpînii, s'au înțeles a da
 sprigin mișcării lucrătorilor
 lor, și de bună voe închid
 toate fabricele în ziua de 10

Octobree, ca o alipire la miș-
 carea care cere drepturi pe
 sama muncitorimeii și sărăcimeii
 desmoștenite din țară!

Ba, zice același ziar, și negu-
 țătorii s'au pornit să se înțeleagă
 și în aceea zi să închidă și ei
 marile lor magazine, lăsîndu-și
 liberi calfele și ajutoarele, ca
 să poată lua parte la demon-
 stratia pentru dreptul de vot
 al tuturor (universal).

Iar' fiindcă în sute și sute
 de fabrici și ateliere (lucrătoare)
 de ale statului, miile de mun-
 citori să vor alipi la mișcarea
 fraților lor, — însuși statul, în
 loc să-i mai amenințe cu datul
 afară din lucru și să-i oprească
 dela demonstrația, care altfel
 merge contra guvernului, — dă
 de știre că să va îngrijii, ca în
 10 Octobree, pentru a nu sta
 în loc trenurile, să aibă la
 îndemână soldați cari să lu-
 creze în locul celor ce ar lipsi!

În felul acesta partidul so-
 cialist dovedește că a ajuns deja
 un factor, o putere în stat, de
 care trebuie să se țină samă.
 Și el va sili pe guvern a aduce
 o lege de vot universal mai
 cinstită de cum acest necinstit
 guvern ar aduce!

Vorbire

Îndreptată cătră poporul din Brad în bi-
 serica gr. or. de Dr. Pavel Oprîșa, prezi-
 dentul comitetului parohial, la 9 Septem-
 vrie v. 1907.

Fraților!

După ce s'a încheiat slujba dum-
 nezească, dați-mi voie să vă în-
 drept luarea aminte asupra unei
 furtuni, ce cît mai curînd să va
 descărca asupra noastră.

Furtuna va fi asemenea vîforului
 de vară. Ne va așterne la pămînt.
 Dar, dacă vrem, o putem opri și
 putem face, ca amenințările ei să
 aibă urmarea, ce o are vîforul cu-
 rățitor de văzduh în arșița cutro-
 pitoare.

Se împlinesc azi 2 săptămîni
 de cînd s'a cetit aici în s. biserică
 numele și numărul copiilor cari
 trebuie să cerceteze școala în anul
 1907/8, care s'a început la 1 Sep-
 temvrie. Ați auzit, că de cei de 6
 ani împliniți până la al 12-lea (30
 Septembrie 1895 — 30 Septembrie
 1901) sunt 414, iar de cei dela 12
 ani împliniți până la 15 (adecă
 30 Septembrie 1892 — 30 Septem-
 vrie 1895) sunt de toți 611 obligați
 la școală. Dintre aceștia, cei mai
 tinerei vor merge la școală, iar cei
 mai mărișori barem odată într'o
 săptămîna, după ameezi, la școala
 de repetiție.

Azi e săptămîna adecă 2 Sep-
 temvrie v., parohul nostru mult iubit
 părintele Vasile Damian cu vorbe
 și pilde adevărat părintești, din
 inimă curată izvorite, Vi-a arătat că
 de mare e folosul învățaturii, lumî-
 nării minții și inimei. Vi-a dovedit
 că fără învățătură nu mai putem
 trăi și vă sfătui să vă înscrieți
 copiii la școală, căci e timpul de
 învățat.

Mi s'ar turbura liniștea sufle-
 tească, m'ar mustra conștiința pe
 toată viața, dacă, ca prezident
 al comitetului parohial în aceasta
 frunțasă comună, cea dintîiu din
 glorioșul Zarand, aș întrelăsa să
 vă luminez și spune, că nu faceți
 bine ce faceți!

Vi s'a vorbit ca dintr'o gură de aur, — și totuș până azi, până la 9 Septembrie, din 611 copii obligați s'au înscris numai 39.

În vremurile de mai născute, Fraților, școala nu era deschisă pentru tot omul. Țărani, iobagii erau datori să lucre ogoarele boerilor, vameșilor, să se războiască căștigând biruință pe sama celor ce nu războiau, gunoind țări streine cu trupurile și sângele lor, să urmeze boieru la vânat îngrijind de ceata de câni. Și pentru toate aceste plata și respata lor era nutremantul trușesc din care trăia de pe o zi pe alta. De hrana sufletească, de învățatură, păzita-i Doamne! învățătura nu era pentru țărani!

Dar precum a înaintat omeni- mea, așa s'au schimbat și stările.

În veacul al XVIII-lea, înainte cu 150 de ani am ajuns în starea a doua.

În apusul luminat, în Franța cea înainte mergătoare în toate privințele, ivitu-sau bărbați, cari și-au ridicat glasul în poezia stărilor de pe atunci nevrednice pentru om.

Nu-i bine! Nu-i cu cale! Nu-i drept ca o mină de oameni să stăpânească toate bunătățile lumestii și sufletești, avuții nemăsurate și învățături, iar mulțimea creată și ea după chipul și asemănarea lui Dzeu, să fie legată de glie! Căci doar nu toți suntem oameni, frați între noi!? Nu toți fii aceluiasi Tată ceresc? Drept-aceea libertatea, egalitatea, frățietatea trebuie să răsără pentru toți, să însuflețească și lumineze pe toți. Astfel ziceau marii proroci ai timpului de acum, cunoscuți în istorie sub numele de enciclopediști.

Gândirile lor au cucerit omeni- mea și străbătut-au și în țara noastră mult iubită. Urmarea a fost că au început a se zidi școale, a se orindui învățatori, deoarece dela mic până la mare, toți stăpânitorii au înțeles, că învățătura, lumina e arma cea nebiruită a viitorului, e puterea cea mai tare.

Astfel și fii țărănilor intrară în școale. Legile din 1867/8 dederă drept tuturor popoarelor din țara noastră să și susțină școalele ele înșiși și să și crească fii lor, speranța ori căruia popor.

Durere, Fraților, drepturile dobândite ca multe lupte purtate de vrednici bărbați ai neamului nostru, nu le-au înțeles toți și pretutindeni. Chiar și până azi sunt numai puține școale astfel întocmite, ca ele să fie loc de întărire sufletească și trușescă pentru ce avem mai

prețios, pentru urmașii noștri. — Lângă școale se află în puține locuri grădini, unde să ne însușim și cunoștințe folositoare pentru viețata de toate zilele. Prea puțin ne-am interesat de școală. Astfel nu-i nici o mirare, dacă învățatori, adeseori vrednici, de apostoli, încetul cu încetul au ajuns nepăsători. Urmarea firească e rămânerea îndărăptul altora. De aci se esplică cum din popoarele din patria noastră un singur popor se află în îndărăptul nostru, precum în ale învățaturii, așa și în ale avuției.

Nu-i iertat să fie țința vieții noastre, tocmai a noastre, străne-poților unui popor, care a vărsat lumină asupra tuturor vecinilor săi, — ca noi să fim cei din urmă.

Drept aceea a sosit timpul. Trebuie să ne facem samă noi cu noi înșine. Trebuie să înbrățim școala ca ori-care alt popor doritor de înaintare.

Să băgați bine de samă, Fraților, că legea cea nouă adusă pentru școalele populare astavără, pe la Sf. Petru, silește pe fiecare băiat trecut de 6 ani să se înscrie la școală și să o cerceteze regulat. Aceasta e începutul stării a III, cind vrind ne vrind toți trebuie să învețe carte.

Asupra părinților, cari nu-și dau copiii la școală, ori să încearcă să-i scape prin minciună, creștețe pedepse de sute de coroape; creștețe, cari nu-și implinesc datorința față de școală, să pun sub cercetare și să lipsesc de venite, comitetele parohiale sunt răspunzătoare pentru spor, prezidenții comitetelor și scaunelor școlare vor fi pedepsiți cu cîte pînă la 500 cor., dacă învățătorii le vor face cunoscut, că copiii nu vin regulat la școală și ei nu vor înainta conșcierea celor absenți la primării și la dirigătorii mai mari bisericestii și lumestii.

Imi pare nespuse de rău, că mă aflu în starea, în cinstea în care sum, de und voui fi silit să nu crăț pe nimeni, de oare-ce aș păcătu împotriva neamului și țării de aș sprijini pe cei cari voesc să rămînă și mai departe în întunec și neștiință, îndărăptul altora.

Drept aceea, ca furtuna să nu ne dripească, Vă fac cunoscut, că încă mine puteți să Vă înscrieți băieții, iar de poimîne începînd învățării însoțiti de un încrezut al primăriei vor umbla din casă în casă, vor lua cu DV. un fel de protocol, apoi veți fi chemați, să vor face cercetări și Vi-să vor crol pe depse aspre.

Doresc să fiți scutiți de aceste, căci aveți DV., destule sarcini și

răspunsă fata, fi veni bănuitoare generalului „Junot“ — și el nu să pută reține a nu face observarea, deși zisă mai mult ca în glumă, printre mustața lui deasă:

— „Hei, că știu eu ce însemnă venirea acestei fete frumoase, le cunosc eu prea bine, și ași putea să mă prind că și aceasta nu e alta decît un spion, care a venit pentru a vedea starea și armata noastră.“

Napoleon să făcă că nu aude cuvintele generalului, și prinziind mîna frumoasă și gingașă a prea frumoasei sale lăptărese, fi zise pe frunzește:

— „Adio domnișoară, adio, și la revedere pe mine!“

Atunci fata, să întoarse spre adjutatul Hauser și întrebă:

— „Unde să aduc mine zi laptele?“

Napoleon întrebă că ce a zis fata, — apoi răspunsă el însuși:

— „Aici frumoasa mea — aici, nădăjduind că oastea contrară, nu ne va sili ca să ne schimbăm taberele. De altcum pentru cazul acesta voui purta grije, ca să Te înștiințez la timp — pentru de a și dragălașa lăptăreasă, unde să ne aflu.“

Apoi întorcîndu să spre generalul Junot zise:

— „Te rog să dai lingă domnișoara un om de încredere, pentru că nu vreau ca cineva să o batjocorească fiind soldații noștri iritați.“

năcuzari și puteți fi scutiți numai dacă veți grăbi a înscrie și trimite copii la școală.

Drept aceea Vă rog: fiecare să-și înscrie copiii la școală, căci prin învățatură le va asigura o soarte mai bună. Cetățenii luminați, muncitori, vor fi adevăratul razim al neamului, bisericeii și patriei.

— Romănul de nu învață, din lume e perdut — să înțelegeți că nu-i glumă!

UNELE—ALTELE

O nouă osîndă.

Dl T. V. Păcățianu, redactorul „Telegrafului Român“ din Sibiu, a stat în 20 Septembrie n. înaintea curții cu jurați și a tribunalului din Cluj, pentru un articol publicat anul trecut în „Telegraful Român“, în care procurorul a aflat „crima“ atîtării la ură contra Maghiarilor.

Inzadar s'a apărut acuzatul cu mult cumpăt și temeiu, avînd de apărător pe dl avocat Dr. Pordea, — curtea cu jurați din Cluj s'a arătat credincioasă trecutulul său și a rosticit judecata de „vinovat“ asupra celui tras înaintea ei, — iar tribunalul a croit pedeapsa: **10 luni** arest de stat și **700 cor.** în bani.

„Bud. Hirlep“ și altele soațe, făcute de rîs.

Demult un ziar nu a mîncat o păcăleală mai proastă, ca zilele asteele marelui sfătos „Budapesti Hirlep“ din Pesta. Cinea a telegrafat la Pesta, că pentru adunarea dela Bistrița a sosit și ministrul-șefed. al Romăniei, dl Dimitrie Sturdza, om bătrîn de 74 ani, și a venit pe tren peste Moldova și prin Bucovina, și așa s'a strecurat pe furis în Ardeal cu încă un ministru, Brătianu, și au venit la Bistrița, unde s'au ținut la sfat cu fruntașii romăni, și bun e Dzeu de n'au hotărît — alipirea Ardealului la Romănia! Că Sturdza a venit cu gînd hain, să vede și de acolo că a venit cu pasaport falz: s'a dat că l'ar chema inginerul Goga!

Așa o gogoasă, firește, îți trebuie gușa șovinistă maghiară să o poți înghiți. Doar vede și un copil, că e o bolinzie toată povestea.

Napoleon privi încă mult la figura fetei, care avea un mers elegant, până ce o perdî din vedere prin negura serii de iarnă.

În ziua de 3 Decembrie marele Împărat ca învingător, cercetă în cetatea dela Austerlitz, pe prizonierii austriaci. Aici spre cea mai mare surprindere află printre cei mulți și pe prea frumoasa lui lăptăreasă. Cu o deosebire însă, — ea nu mai purta și nu mai era în portul de fată din Moravia, — ci avea o haină din cele mai scumpe după moda cea mai nouă, precum numai la damele din clasele cele mai alese să poate vedea! Și în vestmîntul ei frumos de mătăsă scumpă întătoșarea ei întrecea pe a ori carei regine. Nu-i mirare deci dacă Împăratul o privi uimit un timp oare care, pe urmă apropiindu-să de ea fi zise:

— „Pardon dsoară, nu ai avea bunătațe, de a-mă lămuri?“

Atunci tinăra fată, nu mai așteptă ca Împăratul să mai urmeze, și pășind înaintea lui începî, în cea mai curată, și perfectă limbă franțuzească:

— „Sire! Vestmîntul meu te-a zăpăcit; eri am fost înbrăcată, ca o simplă fată de țăran, — vîind a face prin aceasta un mic serviciu patriei mele; — Eu sunt fiica Contelui Arbery — colonel în armata austriacă, — și sunt mireasa căpitanului Vojnod. Mai multe

Nici șovinistii dela „Bud. Hirlep“ n'au crezut-o așa cu ruftul, ci s'au dat la telefon și au chemat poliția din Bistrița și au întrebato ce e drept în vestea asta. Și te miri ce poliștiște bleg, li-a răspuns că-ți drept așa!

Cum auzi „Budapesti Hirlep“ una ca asta, da nu mi-să așternî Doamne pe scris, și trage-i un articol de fond (numărul de Mercuri), în care nu să opri până la declarația, că:

Ori va da Sturdza pentru astă călcare pe furis a pămîntului Ungariei, satisfacție deplină Ungariei — ori armata Austro-Ungariei trebuie să se vadă la hotarele Romăniei!

Am stat și noi și ne-am crucit, că asta ce Doamne o mai fi, dar n'o puteam crede. A doua zi însă, veni desmințirea, care spuse că totul a fost o șornitură goală de care s'au spăriat foile maghiare, ca calul de vînt... Și urmă un hohot, de răsună țara de ușurătatea și fața speriată ce făcuse aceste foi auzind că întiul ministru Sturdza ar fi intrat în Ardeal, necunoscut!

În rătăcire i-a dus faptul, că cu 2 zile înainte de Asociațiune, ministrul romăn Ionel Brătianu, făcînd o excursiune cu automobilul prin țară, a trecut și prin Bucovina și prin Ardeal, a fost și pe la Bistrița și pe la Năsăud și prin sate, — știu ca în excursie cu repede mașină, dar dsa a fost sub numele adevărat, cu pasaport în regulă. De aci zăpăcea poliția din Bistrița, că un ministru romăn a fost pe acolo, dar nu știa care, și întrebata de n'a fost Sturdza, a spus că ba da, chiar el — mi-să pare!

Bulgaria recunoscătoare

De a avut din războiul purtat de Ruși și Romăni contra Turcilor la 1877 cineva folos fără jertfe, — apoi aceea a fost Bulgaria.

Că Rusia de a răpit Basarabia, și Romănia de a căpătat Dobrogea pentru Basarabia și rangul de Regat pentru singele vărsat, — Bulgaria n'a cheltuit nimic și s'a trezit zmulșă de sub jugul Turcesc, ba și mărită pe aproape jumătate, cu Rumelia orientală! Ea a avut cel mai mare și ieftin folos. Oasele ostașilor ruși și Romăni i-au răscumpărat ei neațîrnarea.

dame aristocrate am fost rugate a păși în serviciul patriei, printre cari și eu, pentru a putea ajunge cumva, în tabăra franceză, spre a putea spiona starea și poziția ei. Astfel nu-am împărțit în mai multe părți, și eu am mers de am sezut în casa unui țăran din Saplanitz. Soartea a voit ca adjuatul Majestății Voastre să vină tocmai la casa țăranului unde mă aflam eu. Plină de însuflețire mă înștiința ca să duc eu înșiși laptele Împăratului, ca astfel să pot ajunge și numai pe scurt timp în tabăra franceză.

„Lupta sa început cu zorile zilei, și noi învinși fiind, am pierdut, și iată-mă acum și eu ca prizonieră. Știu bine soartea ce mă așteaptă, și nici prin un singur cuvînt nu mă încerc a mijloci îndurare, sau grație, pentru-că de va trebui să mor, voui păși plină de mîndrie spre locul de perzare, mingăiată de cugetul, că imi vîrs singele pentru dulcea noastră patrie!“

„Sire! Începu de nou frumoasa contesă, și vocea ei părea adînc mișcată, am însă o ultimă dorință: îngăduie-mi să mai pot vedea încă odată pe buna mea mamă!“

Napoleon stătî vre-o cîteva clipe cugetîndu-se, pe urmă începî cu vocea lui sonoră zicînd:

— „Copila mea, mă închin plin de recunoștință înaintea fetei tale. Nobila mîndrie, mărețul curaj și

În semn de recunoștință, împlinindu-să acum 30 de ani dela războiu, Bulgaria a arangeat, chiar pe zilele acestea, frumoase sărbări de mulțumită la adresa „Țărului liberator“ (mîntuitor). Dar a arangeat așa sărbări, că Romănia a fost aproape uitată din rîndul lor, ca și cum nu ea ar fi fost care i-a mîntuit și pe Bulgari și pe Ruși, că de nu s'area Romănia în ajutorul Rușilor cu ai săi 40.000 de șoimi și cu înțeleptul său capitan, Carol, cari au și hotărîit lupte spre înfrîngerea păgîmului ce fusese tot biruitor, — nici Ruși nu veneau de acolo cu lauri pe frunte, nici Bulgarii nu eșiau de sub jugul turcesc.

Chiar de aceea lumea mare, și cea din Romănia și cea din celelalte state ale Europei, vorbește cu osîndă despre purtarea cea cu puțină luare aminte a Bulgariei față de binefăcătoarea ei vecină Romănia.

Ce să scape de judecata mai departe pe acest cuvînt, guvernul Bulgariei dă de știre, că afară de sărbările de azi închinată Țărului rusesc mîntuitor, — va arangea și sărbări deosebite, anume pentru preamărirea vitejeii romăne, și aceste sărbări le va arangea pe locurile unde armata romănană și marele ei căpitan au petrecut, au suferit și au luptat mai mult, la Poradim și la Grivița.

Că Grivița era gura de foc cea mai turbată pe care Rușii n'o putuseră cuceri deloc, deloc, și numai vitejii romăni o putură lua după rînduri și rînduri de asaluri foarte singeroase! Cunoșteau Rușii ce cuptor de foc neapropiat e Grivița, și cîți din ei au perit cînd să se apropie de ea. De aceea îndată ce le-a venit ajutorul romăn, li-au zis: cereați voi, mergeți acum voi în această baie de flacări potopitoare!

Și cel dintii batalion de Romăni s'a topit pînă într'unul în asalul dat, și tot așa și al doilea, și abia la al treilea au

nemărginita dragoste pentru patria iubită, izvorite din sinul, unde o inimă mare palpită ferbinte, m'a pătruns adînc! Du-te draga mea înapoi la mama dtele și spunei contesei, că Împăratul Franței i-a trimis copila acasă dîndu-i din gura morții. Împăratul Napoleon, carele nu e tiran, și carele nu să bucură vîzînd singele curgînd, — ci a plîns cu lacrimi amare pe toți morții căzuți pe cîmpul de răzbuu dela Austerlitz.“

La auzul cuvintelor marelui Împărat tinăra contesă căzî în genunchi înaintea lui Napoleon, și li acoperî ambele lui mîni cu sărutări, dară nu era în stare a grăi un singur cuvînt.

Napoleon să plecă ușor și plin de gingășie îi ajută să se scoale, pe urmă îi netezi părul, și cu o dragoste respectuoasă depuse un sărut pe fruntea ei de regină.

Și lacrimi ferbinți o podidiră pe tinăra și frumoasa contesă: erau lacrimile bucuriei, a dragostei și a recunoștinței.

Ea privi mută fără de a mai putea rosti un singur cuvînt, spre Napoleon, carele să depărtă salutînd militărește.

Trad. V. E. R.

putut răzbi pînă sub ziduri și a înfige steagul român biruitor pe ziduri!

Aci, la acest loc de strălucită vitejie, vreau Bulgarii să arangeze sărbările de dreaptă pomenire a bravurei armatei romăne de acum 30 de ani. Și la Poradim, unde era casa țărănească în care locuia și croia măiestrele sale planuri, înțeleptul comandant Carol I. casă care să vede și azi, și am dat-o și noi în chip în „Foaia Interesantă“.

Din păcatele noastre.

Onorată Redacțiune!

În toate adunările noastre culturale, precum și în ziarele noastre de toate felurile să dă arătare nu numai dorinței tuturora, ci chiar îndatoriri sfinte, ca să răspîdim numai cultura între poporul nostru dela sate, să adunăm la un loc puterile lui intelectuale într'un scop nobil, ca în fața grelelor vremurii ce trăim, să-i putem asigura și mai departe viața nestricată, prin alipirea lui de lege și neam, lucru la care putem ajunge prin orice că și școală!

În realitate însă, viața de toate zilele, Doamne, cit de departe sunt unii „chemați“ dela împlinirea acestor datorințe de cea mai mare însămnătate pentru viitorul neamului nostru!

De cite nevoi dăm în cite o comună, unde cei chemați în loc de stringerea la un loc a rîndurilor, lucrează chiar spre destrămarea lor, spre desbinarea fraților, și încă sub masca „religiunei“.

Este cunoscută infățișarea unui sat sărac românesc, unde trecătorul zărește, în loc de o biserică și o școală romănească cum să cade, — două bisericici umilite, două școale sărăcicioase, de multe ori puse față în față, — ca cu atît să fie mai la vedere sărăcia și urmele desbinării noastre în cele confesionale.

Romănului adevărat trebuie să i-se sfășie inima cînd vede aceste stări, și mai ales cînd vede, că nici în zilele noastre nu înțeleg „conducătorii“ poporului răul acesta, și nu lucrează la stîrpirea lui, ci pe multe locuri încă îl cultivă!

Sau nu e păcat — în timpul critic de astăzi — să te mai apuci într'o comună compactă de credincioși de o confesiune, doar cu abaterea alor 2—3 familii, cari să țin de cealaltă confesiune, — să mai zidești pentru aceste 2—3 familii biserică nouă? Aci nu poate fi vorba, că biserica să zidește pentru trebuințele „arzătoare“ a acelor credincioși, căci e vădit că ea să zidește din pornirea de prozelitizm, de propagare a desbinării și de vinare de suflete!

Atît de mare să fie oare zelul și îngrijirea organului zelos — preotul ce conduce lucrul, — ori a superiorilor lui, încît de dragul alor 2—3 familii, cari azi sunt de o lege mîne de alta, să te mai opintești cu zidirea de biserică nouă în satul, care pînă aci una era?

Scriu acestea văzînd ce s'au întimplă în comună vecină din Zarand unde poporul durere — nici în 30 de ani — de cînd îl cunosc, — nu a făcut nici un pas pregătitor ca în locul bisericii de lemn mică și întunecoasă, să-și zidească alta corespunzătoare și școală după recerînțele timpului de astăzi.

Și în un astfel de sat să vieți în fratele de ceaialtă lege să-ți mai aduci pe cap și desbinarea în două confesiuni?! — Doamne, dar' rău ne bați și mulți păcătoși lași să se „înălțe” pe ruina „neamului”, sub steagul de luptători ai... „credinței”.

Avem atitea comune românești împărțite în două tabere, sau cum s'ar zice mai corect: „în două straițe goale!”, oare mai e de lipsă înmulțirea acelora??!

Poporul nostru sărac — în comune compacte, întregi unite sau neunite, abia cu mari greutateți susține o biserică și școală. — Să mai ai cinismul ca să-ți faci să susțină două biserici poate și două școli?

Cine atacă întregitatea unei comune compacte — fie unită sau neunită — acela să-și vădă de atîtă vitalitate poporului nostru cel cu puțină cultură și așa ușor de înșelat cu vorbe răsunătoare!

Prin astfel de încercări de desbinare, numai de cultură și moralizarea poporului nu poate fi vorba ci de a lui *desbrăbătare* și *decădînță* în toate privințele!

A privi nepăsător la astfel de năzuințe condamnabile de destrămarea și a slabelor puteri ce avem fără a le timbra precum vrednicesc, e un păcat, și foile noastre vor împlini o chemare culturală și națională, ridicînd strigăt de ocară asupra celor ce și azi mai umblă după scirboasa, ca să nu-ți zic ticăloasă vinare de „suflete”, altoind în comune veninul dușmăniei, urei, dorului de răzbdunare și izvoritor a mii de rele, — în numele lui Dumnezeu!

Nu trimiși ai lui *Dzeu* în astfel de locuri, ci ai lui *Satan*, sinteți mult vrednicilor iubitori de proslitism!

(Zarand.) I. P.

NOUTĂȚI

Deputați intră popor. Din Goldis, deputatul Radnei, își va ținea darea de seamă acum Vineri în 27 Septembrie la 12 oare în comuna Roșia, totatunci la 2 oare și jumătate în Corbești, și la 4 oare în Petriș. Iar Duminecă în 29 Septembrie în Pârnești la 11 ore și în Lupești la 1 oră d. a. In Soborșin în aceeași zi să va ținea o conferență a fruntașilor.

Di C. Brediceanu, deputatul Oraviței, și a început și DSa dările de seamă încă în Sâmbăta trecută în 21 Septembrie. A fost în comunele Rațșor, Broșteni, Greovaț, Căcova și Ticvaniu mare. Iar Duminecă trecută a fost la Comorășe. Joi, Vineri, și Sâmbăta (26, 27 și 28 l. c.) di Brediceanu își va continua dările de seamă vizitînd și celelalte sate, iar mîne, Vineri, în 17 l. c. va fi mare adunare populară la Goruia.

Alegerea dela Beiuș, atacată. Spriginitorii lui Kardos, cei răzimați pe bătaușii din Tărcăia dar' care

la alegerea din Beiuș mîncară o așa de strălucită bătae de voturi, — nu pot înghiți hapul ce li-a dat bravul popor român bihorean. Ei ceară să nimicească alegerea prin recurs la comisia dietei.

Alesul deputat să meargă mai des prin cerc, făcînd legătură și mai tare între sine și popor, că de s'ar întimpla să-ți nimicească alegerea, să nu mai fie putere omească care să abată poporul dela el! Și poporul care va cunoaște bine pe Lucaciu, nici nu să mai poate deslipi de el!

La gimnazul din Brad s'au înscris anul acesta mai mulți elevi ca ori-cînd în trecut. Deși are numai 4 clase, s'au înscris 176 elevi. Sînt pline modestele odăi de clase.

Inaugurarea anului s'a făcut în 8 Septembrie vorbind tinerilor frumoși și la lumină di director Dr. O. Prișă și di prof. T. Suciu. Apoi s'a făcut sfințirea apei și stropirea școlărilor, — ca să se înceapă lucrul cu binecuvîntarea lui Dzeu.

Burdia — cumpărătorul de suflete! In Caransebeș apare o foaie nemțască „Karansebeser Zeitung”, care foarte cinstit combate burdistă de pe acolo și lucrurile slabe politice ale guvernului și a spionului său Burdia.

Ce-a făcut Burdia? A cumpărat prin un om al său, cu bani grei tipografia în care să tipărea foaia neplăcută lui, și i-a zis apoi foii prin simbriașul seu: Ori încetezi cu atacurile asupra lui Burdia, ori nu te mai tipărim!

Cinstita redacție a răspuns: Decît să mă vind vouă, mai bine încet a apare, pînă nu voiu găsi altă tipografie care să-mi tipărească gazeta!

Aci Burdia s'a păcălit. El credea că are lucru tot cu păcătoși ca Dimitrie Birăuț, care la cea dintîi imbiciune i-s'a dat! Onoare redacției nemțesti dela numita foaie!

Nenorociri cu trenul. In apropierea stațiunei Lichtenberg (l. Berlin) un tren de povară a sărit de pe șine și (bibolul) locomotivul s'a băgat în pământ. Vagonul, care era în urma locomotivului s'a stricat de tot, iar în parte, s'au mai stricat încă 3 vagoane.

La stațiunea Encarnacion din Mexico (America Sudică) încă s'a ciocnit un tren accelerat (repede) cu unul de povară. Treizeci și doi de oameni și-au perdit aci viața și 33 înși au fost greu răniți.

Societatea ptr. fond de teatru își va ținea adunarea di astan în Cohalm, în luna viitoare. Societatea are o avere de 400 mii coroane. La adunarea asta e a să alege și președinte în locul răpausatului întemeetor I. Vulcan.

Sate pustiiite. Comuna Basna de jos (Alsó Bajom), una dintre cele mai înfloritoare comune a comitatului Tirnavei mici a fost pusă în uitare. Cîteva zile înainte de asta s'a aprins o șură în care erau adunate bucate. În sat nu erau oameni aproape deloc, toți lucrau în câmp. Din nenorocire a și bătut un vînt puternic așa că focul s'a lățit cu o șteală înspăimîntătoare. Pompieri nu au fost în sat și așa focul nu au putut fi strîns. *Au ars 84 de case 55 șuri și aproape o mie cară de fin.* Cinci zeci familii din sat au ajuns la bătăul de cerșitor. *Paguba* — fratele frate prețuită — face 50 mii de coroane. Asigurat nu a fost nimeni. Focul, să spune că sa iscat din o lemnușă aprinsă și aruncată din nebdăgare de seamă în șura încărcată cu bucate.

Un și mai groaznic foc a bătuit, tot zilele acestea, în comuna Cimputung (Hosszmező) din comitatul Maramurășului. Comuna e la o depărtare de 12 kilometri de Sighetul Marmăției Focul a izbucnit ziua în ameză mare și pînă

seara au ars 30 căși și 50 șuri precum și mai multe sute de clăi cu fin. Focarii (pomperii) din Sighetul Marmăției au mers cu tren separat la față locului ca să stîngă focul, ci findcă săcăse apa în fîntini ei trebuiau să aducă apa — din depărtare de mai mulți chilometri — din Tisa, și stîngerea focului mergea cu anevoie.

De tot — pînă la stingerea focului — au ars 95 căși.

Paguba su urcă la 300 mii de coroane. Focul a fost pricinuit de copii, cari sau jucat, în apropierea unei clăi de fin, cu lemnușe.

Fișpanul nostru acuzat cu omor din negrija. Vineri în 20 Sept. n., fișpanul nostru Baronul Bornemisza, farmerul american, eroul de duel, cetitorul vorbirilor scrise lui de alții, a trecut cu automobilul spre Șofronia. Cu o iuțală ne mai pomenite, mîna ei însuși auto-jobilul. In Glogovaț (lîngă Arad) a trecut cu el peste o fetiță de șase ani, care să juca în marginea drumului. „Măria-Sa” nici nu s'a oprit să-și vadă bătăr jertfa ci în goana nebună a alergat mai departe. Nici la vama din Arad nu a oprit de loc și nici vămă nu a plătit. Abia în oraș a poposit o leacă și apoi a pornit mai departe. Sosit în Șofronia, pe telefon a întreat pe notarul din Glogovaț că ce s'a întimplat cu fetița (parcă „Măria Sa” nu știa), apoi a spus că pentru cele întimplate el e răspunzător, căci el a condus automobilul. Notarul i-a spus, că fetița a murit îndată!

De alt-cum procuratura (fișcalatul) din Arad a ridicat jalbă cu învinuire de omor din negrija contra trușășului fi-șpan.

Voinic om, Măria Sa! Și-a mai cîștigat un titlul nou...

Un iubileu. Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la Festivitățile iubilare ce arangează Sîmbătă în 28 și Duminecă în 29 Sept. n. 1907. din privilegiul împlinirii anului al 40-lea de existență, și al 10-lea de cînd prezidentul actual di Victor Tordășianu s'a află în fruntea reuniunei.

Programul serbărilor: I. Sîmbătă în 28 Septembrie n. 1907 la 8 oare seara se va preda în teatrul orașenesc din loc pîsa: *Malițiosul* (Sburdălnicul). Farsă în 5 acte de Kotzebue, traducere de Ioan St. Șuluf, prelucrată de nou de un binevoitor al meseriașilor români. II. Duminecă în 29 Sept. n. 1907.

La oara 8 a. m. asistare corporativă la sf. liturgie în biserică Catedrală. La oara 10 a. m. prezentare corporativă la Patronul Reuniunei, I. P. S. Sa Domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu. La oara 10^{1/2} depunerea coroanelor pe mormintele întemeetorului Reuniunei, de pie memorie Nicolae Cristea și al marelui fondator Demetriu Andronic. La oara 11 a. m. intrunire festivă în localul Reuniunei, cînd să vor împărți distincțiile și diplomele iubilare. La oara 1 d. m. masă comună în sala dela „Gesellschaftshaus”. La oara 8 seara, în aceeași sală Concert festiv. După concert urmează dans.

Tifus în Arad. De săptămîni întregi pustie în Arad tifusul (lungoarea). Pînă aci s'au ivit 30 cazuri de boală, dintre cari 5 s'au sfîrșit cu moarte.

Așa-i bate Dumnezeu! Zile vioroase urmează una după alta în piața de bani maghiară. Cînd din dreapta cînd din stînga o ajung pagubi pe cari le simte multă vreme. Cei mai mari corifei ai banului să prăbusească dela înălțimile lor amețitoare, — așa zicînd zilnic — în noroi, trăgînd cu ei și pe oamenii mai mici și mai sărăcuți, cari au fost prea încrezuți și s'au lasat purtați de nas de ei. O șarlatanerie (celaimă) mare cu cambii (vecele) a ajuns mai eri alaltăeri în mîinile poliției din Pesta. Cu ea și făptui-

torul, un neguțator de lemne, jidan, cu numele Schlesinger. Omul acesta s'a căsătorit luînd de nevastă pe o fată care era milionară. Pe zestrea nevestei s'a făcut el stăpîn. Prin felurite speculații și-a dublat capitalul, după care lucru a ajuns la mare vază în piața banilor din Ungaria. Legăturile lui să întindeau în toate părțile țării și producătorii de lemne, cu cari mai virtos avea legături, îi purtau mare cinste.

In anul trecut Schlesinger așa era aproape de bancrot. Dar' atunci l'a scos socru-său din năcaz. De aci înainte însă nu i-a mai mers negoțul și toate întreprinderile ce le făcea nu-ți izbuteau. Inainte de asta cu vre-o cîteva luni a pierdut mai bine de jumătate milion coroane cu speculațiile lui de bursă. Atunci a fost silit să împrumute bani și fiindcă nenorocul de atunci încoace l'a fost prigunit „a fost silit” să-și încelnie ortacii și să le mînce pe ușor părălăuțele lor cîștigate cu mare trudă și sudoare.

A fost arestat. Dar' banii nu să află. Și sîrmanii, cari s'au încrezut în el, acum pot fluera a pagubă după bănișori.

Așa-i bate Dumnezeu!

Advocat nou în Oradea mare. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocățială în Oradea mare, (str. Beothy Ödön Nr. 4) vis-avis de catedrala gr-cat. Cu 1 Noemvrie a. c. n., însă o să-mi mut cancelaria în strada Teleki Nr. 5, a doua casă dela casa orașului. — Cu stimă Dr. Nestor Porumb avocat.

Invățător cu iubire pentru școala română, caută aplicare într-o comună, carea nici în urma legii școlare nouă, nu e avizată la ajutorul de stat. Adresa o dă Redacția acestei foi.

Nenorocire într'o baie. In baia Jones Melan Ghlyn Steel Co. din orașul american Marquette s'a întimplat o groaznică nenorocire. O coșarcă, cu ajutorul căreia să scoarora 17 oameni în adîncimile pămîntului, ca să-și înceapă lucrul prin care își cîștigau pînă de toate zilele, s'a desprins (i-s'au rupt legăturile cu cari o slobozeau în jos) și a căzut la o depărtare de 700 urme. Dintre băieșii aflători în ea 14 inși au murit îndată și ceaialți 3 sunt greu răniți.

Notar defraudant. Székely Jenő, așa-l chiamă pe nefericitul notar dela Petrilla (l. Petroseni). Pentru defraudare (un fel de furt mai domnesc) oficioasă fusesse judecat la 4 ani robie grea. Acu, fiindcă de nou s'a dovedit ceva ispravă săcuiască de a domnului Székely procurorul din Deva l'a chemat la sine. A pus mîna pe el. La așezat la răcoare de unde nu mai are gînd să-l sloboadă pînă nu i-să împlinește vremea de 4 ani.

O crimă înfloritoare. In comuna Socol, din Galiția, s'a descoperit o crimă ca și care numai în povești de mai auzi omul alta. Dar și aceea te face să te cutremuri.

In satul sus numit se face în 8 Septembrie a fiecărui an, cîte o procesiune, la care să adună credincioși din toate părțile. Cum să știe: după credincioși — la astfel de lucruri — se trag și cerșitorii. Și fiecare dintre cerșitori să zbate să-și cîștige un loc mai bun. Pentru asta, cu prilejul adunării dela Socol din astan s'au certat doi cerșitori. Unul dintre ei, cel care a rămas învins în ceartă, din răzbdunare, s'a dus la poliție și a înștiințat acolo pe ortacu-său, pe cerșitorul Wazil.

Inainte de asta cu 4 ani, cerșitorul Wazil a atacat pe cîmp pe băiatul de 8 ani Vasile Troia, l'a jefuit și l'a dus cu el. In înțelegere cu alți ortaci de ai lui a legat pe copil și cu unsoare ferbinte i-a scos amândoi

ochii apoi, cu bătăi și foame, a silit pe sîrmanul băiat orb acum să meargă la cerșit. Părinții copilului l-au căutat preste tot locul dar in-zădar. Acum gendarmii au pornit cercetare contra cerșitorului Wazil și cercetarea a adevierit tot ce a spus ortacu-său înainte poliției. Pe Wazil l-au înțuciat iar pe copilul orb l-au luat la întrebări. Chinurile ce le-a suferit l-au nimicit aproape de tot. In fiecare oră îl cuprind niste zgăr-ciuri spăimîntătoare, ori are spazmuri și atunci aiurează. Desnădăjduț se roagă de Wazil să nu-1 bată și să nu-1 chinue. Sîrmana jertfă nenorocită — se spune că — nu va putea trăi mult...

Cercetarea la orașul nostru Orăștie, încă nu s'a sfîrșit. Va mai dura. Paguba nu poate fi încă stabilită, dar e vădit, din marea nerînduală, că va fi pagubă însemnată.

Aceea însă ce foile din Pesta, cele din Deva, ele au scris, că vor lipsi sute de mii, sînt scornituri. După cum merg lucrurile să dă cu socoteala că pot lipsi 10—20.000 c.

Cugne împreună. In față grozavei scumpiri a articlilor de hrană, prin orașe au început a să înființa cugne comune. Să pun 10—20 familii, ori și mai multe, și își țin o cugnă toate la un loc, că ies cu mult mai ieftine.

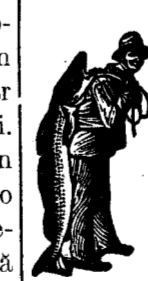
O atare cugnă este deja în Deva, și e pe cale a să înființa una și la Orăștie.

Tîrgul de vite în Săliște se va ținea în 4 și 5 Oct. nou, iar în 7 Oct. nou va fi tîrgul de mărfuri.

POSTA RERACTIUNEI. Dlui E. C. in R. Așteptați înti hotărîrea consistorului, că dacă e drept ce scrii, că s'au dat bani pentru voturi, apoi consistorul nimicește alegerea și va fi alegeere nouă. Beția de după alegeere, e lucru urît, dar' nu e de a-o tracta în public. Ingroaparea alor 2 morți de-odată, să face și pe aierea, aducîndu-și prohodii unde li-să întîlnesc drumurile și așa ducîndu-și pînă la cimitir, mai ale de-o fi cimitirul departe, sau, cum era aci, fiind însărat și nefînd timp de mers pe rînd cu ei. Nu e așa lucru să-l spalăm prin foaie.

La toate boalele de plămîni. e a să folosi îndată Emulzia Scott. Emulzia Scott nu numai că vindecă părțile bolnave ale trupului, ci împrumută încă sănătate și putere întregului organism. Emulzia Scott e un leac special și bun contra tuturor boalelor de plămîni și nu numai că vindecă la sigur, dar' e și cel mai ieftin leac. Marea ei putere de vindecare și nutremînt e a să scrie faptului că la compunerea ei să folosesc cele mai fine, mai curate și mai bine influințătoare materii, pecum și acelei însușiri că în urma mijloacelor originale și neîntrecute, din care să compune: Emulzia Scott nu numai că e gustoasă ci e și foarte ușor mistuibilă.

La tîrguirea Emulziei să fiți cu băgare de samă la marca Scott — pescarul cu știuca în spate.

Prețul unei sticle originale e 2 cor. 50 fl. Să capătă în apotece. 2-28 (179)

La subscrisul află aplicare imediat 1-3 (189)

2 calfe de cojocar

pe lîngă condiții favorabile. Cei cari cunosc cusutul ardelenesc și bînățenesc, vor fi preferiți.

George Mazere, m. cojocar în Hateg (Hâtszeg). 3-3 (177)

P. Rudolf Antoni
măestru pleuar în ORĂȘTIE,
(Drumul țării No. 8.)
să recomandă pentru tot felul de lucru de pleu (tinichea):
Lucrările de tinichea la edificii: punerea scocurilor, ferestrelor de pod, coperiș întreg cu tinichea, etc.
Să află totdeauna în depozit gata, sau să pregătesc foarte repede, tot felul de vase și unelte de pleu, pentru cugnă și pentru grădină, — coperire de turnuri de biserică, cruci pentru biserici, etc. etc.
Prețurile de zi cele mai ieftine!
Lucru solid, trainic, dat pe garanță, sînd bun pentru el!
1-8 (181)

„Grănițelul“
Institut de credit și econ. în Dobra

Capital social Cor. 250.000
Fond de rezervă „ 60.000
Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 6% interese.
Depuneri pînă la 1000 cor. să pot ridica și să plătesc fără abdicere.
Acoardă tot soiul de împrumuturi.
Cumpără și vinde realități.
Cu 1 October 1907 deschide în piața Dobrei un magazin mare pentru produse, deci cumpără și vinde bucate și alte produse atît en gros cît și în detail în modul cel mai culant.
6-6 (166) Direcțiunea.

Aviz
La întreprinderea de exploatare a pădunii Romos să caută un **gornic** cu 50 cor. simbră lunară, cu prospect pe ridicare. Recerînțe: să știe ceti și scrie. Cei cu praxă vor fi preferiți.
Romos, la 1. Septembrie 1907.
George Cușuta & Comp.
4-8 (173)

De vînzare.
O moară cu două petri
aflătoare pe apa Cernii, la Teliuc lîngă Huniadoara.
Să vinde din mînă liberă.
Pentru informațiuni, a să adresa la
Sofia Boldin
în Huniadoara (Vajdahunyad).
(180) 2-2

Am trebuință de o calfă de prăvălie
cu praxă în bransa de băcînie și tutungerie mare, postul e de ocupat în 15 zile. Tot aici află aplicare și un **ÎNVĂȚĂCEL** [practicant], cari a absolvat cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale. **Doritorii de a ocupa aceste posturi, să se adreseze la firma**
Ioan Baciu,
Hâtszeg. 3-3 (177)

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNE SUMARA

Table showing financial statements for 1906 (26 August) and 1907 (18 August and 25 August) with columns for Active (ACTIV) and Passive (PASIV).

Cei asigurați pe viață ce să faceți, ca

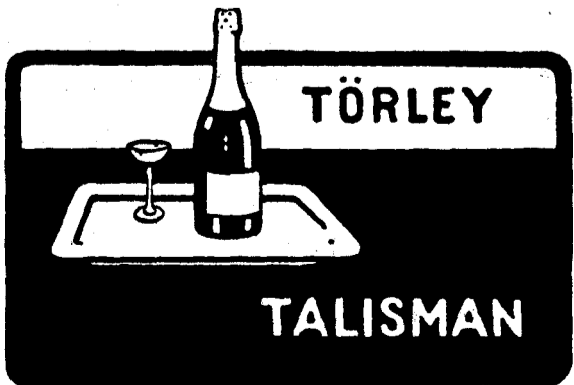
in vreme de boală și de neputință, să nu plătiți premiile de asigurare?! și totuși asigurarea să vă rămână în rînduială ?

Nimic alta, decît: să vă faceți asigurările cele nouă, ori să treceți și pe cele vechi, la banca

„Assicurazioni Generali“ de Triest, (intemeiată în 1831).

care e azi una din cele mai puternice și solide bănci de asigurare, avînd avere curată în fondurile ei 293 milioane cor. Increderea cea mare a publicului față de ea...

Pentru informațiuni mai apropiate, a să adresa la: Agentura băncii „Assig. Generali“ în Orăștie (Szászváros)

CROITORIE de Cporturi naționale!

DUMITRU JURCA

croitor în ORĂȘTIE, (piață, lângă prăvălia d. I. Lázároi),

pregătește tot felul de costume naționale românești, atît pentru bărbați cît și pentru femei. — Indesebi pregătește admirabile

costume săliștenesci,

elegante, fine, și cu prețuri moderate.

Cercetează aproape toate tirgurile din Ardeal, — dînd privilegiu poporului nostru de peste tot locul a-și procura frumosul port săliștenesc și a-1 răspîndi!

Aviz.

In prăvălia mixtă de băcănie, ferărie, stică și porcelan o calfă bună de loc află aplicare la Ioan Cutean, comerciant, Brad, (comitatul Hunedorii).

Cornel Demeter

farmacist în Szászváros. PREPARATE MEDICINALE Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscut de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, chataului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile...

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcealilor de cap, dinți și nervii, precum și scrinturilor. Cele mai îmbătrinite boale le vindecă.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgirciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea singelui.

Laxon. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului, numai decît să comande „Laxon“ purgativ. Prețul 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mi loc excelent pentru curățirea singelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau pe orice parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice 1 sticlă 2 cor. ESENȚĂ contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. PRAV contra opăritului la copii 60 fil. PRAV contra asudatului la mâni și picioare 60 fil. UNSOARE CONTRA RIE-LOR. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. PICURI PENTU OCHI. Are efect sigur în privinta conservării și vederii a ochilor. Aceasta întărește ochii, slăbește delătorează roșiia și celor slabi de vederi le întărește vederea. 70 fil. PILULE LAXATIV PURGATIVE. La caz de incuierea scaunului și regulatea acestuia, 70 fil. DEMIBROM, CONTRA INSOMNIEI (la ametele de cap) și neliniște nervoasă, 2 cor. 60 fileri. UNSOARE DE CASĂ. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, peccigini și alte rane, 1 cor. LIQ. DE FER. La copii și la mari contra anemiei, slabi de sine, slabi de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 coroane.

Pentru insecte. Praveri pentru pureci și alte insecte, 20, 40 fil. — Pentru stelnițe 40, 80 fileri. Contra molilor, 1 pachet 40 fileri. — Hirtie de muște, 10 fileri.

Syrup de zmeură: Un coli poștal de 5 chilo 6 cor. 50 fil.

„TOVĂRAȘIA AGRICOLĂ“ insoțire de credit, magazin și pivniță, în Szászsebes. Cumpără și vinde bucate și vinuri bune, și acoardă îm-prumuturi pe lingă condițiuni favorabile. Primește depuneri spre fructificare cu 5% dela Cor. 5000 în sus cu 5% interese calculate și capitalizate la jumătăți de an. Insoțirea prin muncă solidă, dezvoltată pentru înaintarea poporului agricol ș'a cîștigat deja — în restimp de 9 luni toată încrederea și spriginul acestuia. Dela 1 Octobre 1906 până la 31 August 1907 numărul cuotelor (părți fundamentale) ale membrilor, au crescut dela 136 (cor. 6800) la 1338 (cor. 66.940); depuneri spre fructifi-care în acest interval s'au făcut de cor. 215.600; și fondul de rezervă a crescut dela cor. 1189 la cor. 3582. Să mai vind și acum cuote cu valoarea nominală a cor. 50 plus cor. 4 taxa de fundare. 1—10 (188)

728 număr. 1907. végrható. Árverési hirdetemény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. járásbírósnak 1906. évi 1719 számú végzése következtében Dr. Moldovan Szilviu ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pézintűzet javára Bora Mária lui Gyorgye ellen 100 K. s. jár. erejéig 1906 évi szept. hó 27-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 670 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szarvas-marhák, buza stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 477 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi április hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 40 kor. 41 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Homorod községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1907. évi október hó 11-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Algyógy 1907. évi szept. hó 20 napján. Ruszuly Imre kir. bír. végrehajtó.

621 szám. 1907 végrhótó.

Árverési hirdetemény. Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1907. évi 9526 sz. végzése következtében Dr. Moldován Szilviusz ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pézint. javára Pászku Petru I. Joszif és t. ellen 58 K. s. jár. erejéig 1907. évi nov. hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 920 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvas-marhák, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1907 évi V. 417/6 számú végzése folytán 58 kor. tőkekövetelés ennek 1905. évi szeptember hó 14-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 45 kor. 24 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Homorod községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1907. évi okt. hó 11-ik napján délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Algyógy 1907. évi szept. hó 20-ik napján. Ruszuly Imre kir. bír. végrehajtó.

620 szám. 1907. végrhótó. Árverési hirdetemény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1903. évi Sp. I. 656/4 számú végzése következtében Dr. Moldován Szilviusz ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ javára Andreiu Józsi I. Borca és tsa. ellen 150 K. s. jár. erejéig 1906. évi szept. hó 26-án foganatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 934 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, sertés és buza nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 410/4 számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi november hó 15 napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 76 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Renget községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1907. évi okt. hó 11-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Algyógy 1007. évi szept. hó 20-ik napján. (185) Ruszuly Imre kir. bír. végrehajtó.

Sz. 1225/1907 végr. szám. Árverési hirdetemény.

Közhírré teszem, hogy a szászvárosi kir. bíróság 1906. évi Sp. II. 685/3 sz. végzése következtében Dr. Oprea Aurel ügyvéd által képviselt Tomuța Luka javára, Vaidean Mariuța f. Murgoi s. t. ellen 49 K. 40 f. s. járulékal erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 630 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér, disznó és széna nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. bíróság 1907-ik évi V. 796/5 sz. végzése folytán 49 K. 40 f. hátr. költ. tőkekövetelés, ennek 19 évi hó napjától járó % kamatai 1/3% váltódíj és eddig K fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Berény községben alperes lakásán leendő eszközésére 1907. évi október hó 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Szászvárosban, 1907 évi szept. hó 22-én napján. (186) Schusztzer Vilmos, kir.-b. végrehajtó.